

KVÆLSTOFSTRATEGI TIL VINTERBYG

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Første kvælstoftildeling i vinterbyg skal ske ved begyndende vækst. I 2020 bør man øge kvælstofmængden ved første tildeling, da afgrøderne generelt er svage i væksten og der er ekstra behov for buskning i foråret.

En tilpasset kvælstofstrategi skal sikre, at afgrøden får tilstrækkelig med kvælstof gennem hele vækstsæsonen, men samtidig ikke så meget, at risikoen for bl.a. lejesæd øges.

Især i det vestlige Danmark blev vintersæden mange steder sået relativt sent i et dårligt såbed og et meget vådt efterår, og derfor har mange vintersædsmarker udviklet sig dårligt, og her ved indgangen til foråret fremstår markerne svage. Vinterbyggen er derfor generelt så svag, at vi anbefaler at øge kvælstofmængden ved første tildeling.

Nye landsforsøg og forsøg i England tyder på, at man med fordel kan tilføre en større andel af kvælstoffet ved første tildeling, end det hidtil har været praksis. Årsagen er tilsyneladende, at man derved stimulerer et større antal aksbærende skud. Man skal dog være opmærksom på, at en tidlig tilførsel af en stor mængde kvælstof også øger risikoen for lejesæd, og hvis man har erfaring med lejesæd på bedriften, bør vækstreguleringsstrategien skal tilpasses derefter.

I tabellen er vist forslag til strategier for en todelt kvælstoftilførsel i vinterbyg.

	Vegetationsindeks, NDVI ¹⁾	Primo marts, kg N/ha	Medio april (st. 30), kg N/ha ²⁾
Kraftige marker	Over 0,75	80	Resten
Middel	0,50-0-75	100	Resten
Tynde marker	Under 0,50	120	Resten

¹⁾ Vegetationsindekset NDVI kan ses på CropManager eller CropSat.

²⁾ Hvis der vælges en tredelt strategi – f.eks. ved ønske om graduering af sidste tildeling -

gemmes ca. 40 kg N, som udbringes i st. 32-37 (ca. 1. maj).

Som hjælp til at vurdere, om afgrøden er kraftig, kan man se vegetationsindekset på [CropManager.dk](#) eller [CropSat.dk](#).

En tredeling vil reducere risikoen for lejesæd og øge proteinprocenten i kernen en lille smule i forhold til en todeling, men det vil kun have minimal betydning for høstudbyttet. Hvis man vælger en todelt strategi skal vinterbyggen færdiggødskes med resten af kvælstoffet i sidste halvdel af april.

GØDSKNING MED HUSDYRGØDNING

Bruges gylle ved første tildeling bør der suppleres med en mindre mængde handelsgødning med et højt svovlindhold – f.eks. svovlsur ammoniak eller ved at anvende forsuret gylle. Ellers risikerer man svovlmangel i afgrøden, som kan blive særlig slem i år, hvor udvaskningen af svovl er større end normalt på grund af den høje vinternedbør. Effekten af forsuring er størst, hvis gyllen udbringes på dage med høje temperaturer, vind og lav luftfugtighed, samt i en lav og tynd afgrøde.

Udtag en prøve til analyse af gyllens næringsstofindhold før den udbringes for at sikre en optimal eftergødskning af afgrøden. Vær opmærksom på at slangerne udbringer gyllen så tæt på jordoverfladen som muligt. Det reducerer risikoen for ammoniaktab.

Gylle til vinterbyg bør udbringes ved begyndende vækst i foråret for at minimere køreskaden. Udbringningen kan ske på arealer, hvor der er let frost om morgenen, men bemærk kravet om, at jorden skal være optøet i dybden i løbet af dagen. Tidlig tilførsel af kvælstof er vigtigere i vinterbyg end i vinterhvede, men så længe første tildeling sker inden 1. april, koster det sjældent udbytte.

GØDNINGSTYPE

Valg af gødningstype er beskrevet i artiklen [Optimér virkningen af kvælstofgødninger til vintersæd](#).

Ved første tilførsel anbefales det at bruge en svovlholdig gødning. Hvor der er brug for fosfor og kalium, bør dette også tilføres ved første gødskning. Ved brug af urea skal man både passe på ammoniakfordampning ved at tilsætte ureaseinhibitor og sikre afgrødens svovlforsyning på anden måde.

Anden tildeling sker medio april omkring stadium 30. Flydende gødning eller andre amidholdige gødninger skal udbringes 8-14 dage før, fordi de skal omdannes til ammonium, før de virker.

En eventuel tredje tildeling kan ske fra st. 32 til begyndende skridning med fuld udbytteeffekt. Tredelingen kan sikre et lidt højere proteinindhold end en todeling, men normalt ikke større udbytte. Tredeling er desuden en god strategi, når man ønsker at omfordele kvælstof efter væksten på de enkelte marker.

På arealer med manganmangel kan tidlig tilførsel af kvælstof og især tilførsel af svovlsur ammoniak forbedre tilgængeligheden af mangan i jorden. Ifølge de nye regler skal det dog ske inden 1. april for at reducere risikoen for ammoniakfordampning. Tilførsel af svovlsur ammoniak mod manganmangel bør suppleres med udsprøjtning af mangan senere på foråret.

Se også [dyrkningsvejledninger](#) for de enkelte vintersædsafgrøder på LandbrugsInfo.
